

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 20—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicani peti vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 8, priljubeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 8, 1. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopisne sprejeme le pošte in zastonj frankovane.
Receptiv se ne vrata.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2.60.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . D 90—	celoletno D 150—
polletno 45—	polletno 78—
3 mesečno 22.50	3 mesečno 39—
1 7.50	1 13—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **2.60** po nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

inž. Jul. Hilbert.

Klevečnikom Rusije.

Potem, ko se je tri leta trudila, da zadrži sovražnika, dokler ne pridejo zavezniki na zapadu do sapa, se je zlomila carska Rusija pod težkim naporom. Pretreslo in razočaralo nas je to takrat, toda pametni med nami so govorili: Ali ni bilo nespametno, zanašati se na gnjilo carsko Rusijo, katere obstanek je bil itak pega na evropski civilizaciji?

Ruski narod je med tem delal na vso moč, da odvrne katastrofo, zagrabili so za delo zmerni in radikalni ljudje, meščani, kmetje in socialisti, toda ves trud je bil zaman, razkroja ni bilo mogoče zadržati. Tisili, ki so poznali ruske razmere, niso bili prav nič iznenadeni: Vsaj se ni moglo drugega pričakovati od ruske inteligence, ki zna le besedičiti in filozofirati, ni pa zmožna resnega dela.

Države so se polastili neki utopisti, katerim so se, kakor povsodi, pridružili koritarji in hilene, in začeli so obračati red po svojem. Da uveljavijo svoje ideje in da se znebijo nasprotnikov, so se posluževali metode, ki je kar navadna v takih slučajih. Rabil jo je v starem Rimu tako demokrat Marius, kakor aristokrat Sulla, v angleški revoluciji Cromwell, v francoski Konvent. V starem Rimu so jo imenovali proskripcija, v sovjetski Rusiji čezvračajo. Sredstvo je pa eno in isto. Ampak ves svet se je zgražal nad surovostjo in barbarstvom sovjetske Rusije. S boljševiškim režimom so prišli v nevarnost carski dolgov in milijarde evronskega investiranega kapitala. Da reši te, se je odločila Evropa za intervencijo. Denjikin, Judenič, Kolčak Vrangeli so morali po vrsti po kostani. Za vojake ni bilo sile. Prišli so, ki se jim je skominalo carskih korit, drugi so se žrtvovali za rešitev domovine, tretji im je potisnil očala v roko obup in želela osvete za uničeno domovino in umrli so za njo. Ampak to je bilo takih, ki so v vojni našli jedini izhod, da se preživijo v teh težkih časih. Toda, kakor so nastopale, tako so morale armade zopet s pozorišča. Ne niti, ne polistiki in ukrajinskimi pustolovščinam se ni posrečilo, prisiliti k ponovitosti in zadnji up, da Evropa reši svoje milijarde, je Stinnes. Med tem pa umirajo milijoni ruskih kmetov, lakote. Umirajo tih, kakor zna umirati le ruski človek. In Evropa konstatira z

zaničevanjem, da pijani ruski kmet v svoji topi apatiji rajše živinsko strada, mesto da bi z vilami v onemogljivih rokah navelil na uzurpatorje, ki jih niso mogle premagati niti dobro oborožene armade.

Z vsako boljševiško zmago se je razlil nov val emigrantov po zapadni Evropi. Mnogo jih je prišlo tudi k nam. Podpora, ki jo dobivajo od aršave, gre vendar iz naših žepov. Denar, ki ga služijo posamezniki, bi lahko služili domačini. Ob mejah so nastavljeni vrnoljivi kot graničarji, ne znajo ne jezika ne razmer na upravičeno jezo tihotapcev, katerim ali delajo po nepotrebnem zgafo, ali od njih pobirajo bakšiš, ki bi ga po pravici morali pobirati Janezi. Včasih jim vendar spodleti njih obsejnost. V nekem mestecu so hoteli postaviti kino. Posrečilo pa se je pregovoriti lastnika hiše, da le ni dal na razpolago in kruh je bil rešen za domaćina. In še ni dosti te nadlege. Vlada je sklenila, da sprejme še kake emigrante, menda s Cira, ki so bili tako sebični, da še niso umirali lakote ali na pegavici, in ki so tako brezobzirni, da silijo k nam v časih, ko stane liter vina 40—50 kron, vstopnina na dijaški ples 20 dinarjev in v kino 3 dinarje. Jugoslovanski novinar, ki to komentira, se prilema po pravici za glavo. Ako že mislijo Srbijanci, da so Ruscem še kaj dolžni, dobro, naj to poplačajo iz svojega. Ampak kaj nas »Prečane« brigajo Rusi?

Ta mentalita me spominja dogodka iz križarskih vojn. Po treh ponosrečenih poskusih je prišlo ljudstvo takrat do spoznanja, da Bog noče, da sveti grob rešijo grešni vitezi in vojniki, da pa bo gotovo dal zmago nedolžnim otrokom. Misel je bila sicer blazna, ampak ob križanju Krista ni bilo idealnejše žrtve. Kakšna vera je morala biti ne le v otrocih, ampak v starih, da so poslali svoje otroke na to podietje! Konec tega poskusa je znan. Otroci so se zbirali v okolici Marzelia, od tam so jih prepeljali v Italijo in na otok v sredozemskem morju, kjer so ali pomrli, ali pa so jih pobrali Saraceni. In o tem se neha v neki župni kroniki marzelski zapiski, ki se glasi nekako: »V tem času se je zbralo v okolici mesta na tisoče otrok iz cele Evrope. Niso mogli naprej, ker ni bilo laži, niso imeli živeža, so bledeli in morali smo ga

preti mestna vrata, da ne pridejo k nam. Na zadnje se je odločil »osnod Porc, da jih prepelje. Naložil jih je na svoje ladje in jih odpeljal v Italijo. Vsi smo bili hvaležni gospodu Porcu, da nas je rešil te nadlege.«

Nadlega so bili župniku v 13. stoletju otroci, ki so hoteli osvoboditi sveti grob. In nadlega so našim ljudem v 20. stoletju pripadniki naroda, ki se je žrtvoval za naše osvobodjenje. Toda dovolj! Svetujem notranji-

skim in mariborskim tihotapcem in vsem, katerim so ruski emigranti na potu: Ako zabavljate nad Ruse, delajte to na tihem in med štirimi očmi, ker pozivljam vse druge Slovence: odločite zavrnite po svoji volji vsakega, katerega boste slišali, da zabavlja na Ruse, naj bo to v vagonu, na cesti ali gostilni. Treba naučiti naše ljudi vsaj dostojno molčati, če že niso prožeti bratskega čuta!

Narodna skupščina.

Odbor za administrativno razdelitev države. — Trgovinska pogodba z Avstrijo.

— Beograd, 31. januarja. Predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar je včeraj otvoril plenarno sejo ob šestih urah. Najprej je zbornici naznanil poročilo odbora za administrativno razdelitev države, v katerem odbor navaja vzroke, zakaj ni mogel izvršiti stavljenih namalog. Odbor za upravno razdelitev države vrača svoj mandat narodni skupščini, ker je njegova naloga preobsežna in je ne more končati v določenem roku, ki je tako kratek. Poleg tega je bila vladna kriza in mnogo praznikov. Predsednik sporoča, da bo poročilo tega odbora odstopil zakonodajnemu odboru s prošnjo, naj ga kolikor mogoče kmalu reši.

Nato pride na vrsto interpelacija poslanca Divca (soc. dem.), ki želi vedeti, kaj je z delovanjem komisije za državne domene Belje in Tobičder.

Sprejet je predlog predsednika dr. Ribarja, da imata ob komisiji »končati svoje delo do 10. februarja.

Nato vpraša poslanec Milan Pribečević (dem.), koliko je bilo doslej naseljenih kmetov iz Srbije. Minister za agrarno reformo Miletič odgovarja, da je naseljenih 660 družin v Južni Srbiji, 50 v raznih kraljih Vojvodine in okrog 200 v Osljeju. Letos se bo nadaljevalo z naseljevanjem.

Poslanec Uroš Stalič (zemljoradnik), vpraša ministra za prosveto glede nameščanja učiteljev, ki so končale gospodinske šole na Češkem in v Sloveniji.

Minister za prosveto Pribečević odgovarja, da so učitelje končale šole samo ob svoji plači in dodatki brez vsake druge pripomoči. 20 teh učiteljev je končalo šole na Češkem, 8 pa v Sloveniji. Od teh je 6 nameščenih, in sicer 5 na državni in ena na zasebni gospodinski šoli, od ostalih je 7 začasno nameščenih v ministrstvu za prosveto, ena pa v ministrstvu ver. pet le nameščenih na osnovnih šolah, ena je upokojena zaradi slabega zdravja.

Na vprašanje poslanca Sahiba Korkuta (musl.) o nizkem obdavčenju nekakega prvostopskega hotela v Sarajevu, odgovarja finančni minister dr. Kumanudi, da je uvedel preiskavo o tej zadevi.

Zbornica preide nato na dnevni red, to je glasovanje o poročilu odbora devotorice za pregledovanje trgovinskih pogodb. Glasuje se o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Avstrijo. Za predlog je oddanih 120, proti pa 35 glasov. Nato se razpravlja podrobno o tem predmetu. Vsi člani so bili sprejeti z dodatki odbora. Trgovinska pogodba z Avstrijo se podaljša do 30. julija 1922. Minister za trgovino si pridržuje pravico trimesečne odpovedi tega dogovora. Nato se glasuje o predlogu v celoti. Oddanih je bilo za predlog 122, proti pa 35 glasov.

Poslanec Jovan Radoljić vpraša, ali more biti kot narodni poslanec še vsučilski profesor. O tem se razvije debata. Posl. Koda Miletič (radikalec) pravi, da je verifikacijski odbor sestavljen poročilo v prisotnosti samo šestih članov, kar ni niti ena tretjina skupnega števila članov. Smatra, da gre za formalno pogreško. Sprejme se njegovo naziranje in poročilo se vrača verifikacijskemu odboru.

Verifikacijski odbor poroča nato o pismu finančnega ministra o tem, ali izgube državni uradniki, ki so izvoljeni za narodne poslance, svoje mesto s trenutkom, ko so izvoljeni, da sprejmejo mandat, ali pa takrat, ko so umirovljeni, ali pa ko je sprejeta njihova ostavka na državno službo. Odbor sodi, da izgube vsi uradniki, ki so sprejeli poslanski mandat, svoje uradniško mesto v treh dneh po verifikaciji mandata.

Posl. Nikola Uzunović (radikalec) smatra, da verifikacijski odbor ne more reševati tega vprašanja, ampak narodna skupščina. Po daljši debati poslanski finančni minister drugič to vprašanje in pravi, da izgube po volilnem zakonu državni uradniki, ki so izvoljeni za narodne poslance, svoje uradniške pravice tekem treh dni po izvolitvi, po zakonu o uradnikih pa šele takrat, ko izide ukaz o njihovem umirovljenju. Zaradi tega vprašanja naj skupščina reši to vprašanje. Nato se preide na glasovanje in le bilo sprejeto stališče verifikacijskega odbora z večino glasov. — Seja je bila zaključena ob 19.20.

Pred izbruhom pasione rezistence na železnica.

Važni sklepi konference v Zagrebu. — Zagreb, 31. jan. (Izv.) V nedeljo je bila tu velika konferenca zastopnikov koaliranih železničarskih organizacij. Na zborovanju so došli železničarji vseh kategorij iz vseh važnejših krajev države, tako iz Beograda, Osljaka, Siska, Subotice, Sarajeva, Ljubljane, Maribora, Zidanea mesta in iz bližnjih postaj. Na konferenci so železničarji sprejeli več resolucij, v katerih prvič konstatirajo, da merodajni faktorji še niso ugodili upravičenim zahtevam železničarjev, da so bile spomene o izboljšenju gnetnega položaja železničarjev že v mesecu novembru lanskega leta predložene ministrstvu zaobražaja, a da se sedaj ministar zaobražaja nekega pogajati z železničarji. Na konferenci so razni govorniki obširno razpravljali o znanem eksperimentu ministra zaobražaja glede pretebe prometne katastrofe. Resolucija naglašja, da proti katastrofi tudi v tem okviru, ker je gnetni položaj železničarjev naravnost obupen.

Konferenca je sprejela tudi sledeče resolucije: 1.) Dela se naj po fizični možnosti in strogo po zakonitih predpisih! 2.) Nikdo naj se ne da zapeljati od gotovih elementov. 3.) Vsi železničarji naj se slobno organizirajo in naj nastopajo povsod solidarno in skupno.

Pričakujejo, da pasivno rezistenco, ki bi razenjala hud udarec za vsa promet. Ministrstvo zaobražaja dosedaj še ni podalo točnega stališča glede zahtev železničarjev.

Pred izbruhom generalne rudarske stavke na Češko-slovaškem.

— Praha, 31. jan. (Izv.) V nedeljo je bila v Pragi državna konferenca vseh rudarskih organizacij. Konferenca je obširno razpravljala o vseh predpripravah in možnostih generalne rudarske stavke. Lastnikom rudnikov je podan ultimatum do 1. februarja, da ugodno zahtevam rudarjev. Splošno pričakujejo, da izbruhne najprej rudarska stavka v nekaterih severočeskkih rudarskih revirjih in da se potem razširja na vso republiko.

VELIKI POLOMI V ITALIJI.

— Milan, 31. jan. (Izv.) Cementna tovarna Ing. Rio v Polonzi je postala insolventna. Pasiva znašajo okoli 10 milijonov lir. V Milanu je napovedala insolventno tekstilna tovarna Mariotti in Montanari s 6 1/2 milijona lir pasiv.

Joseph Bédier:

Tristan in Izolda.

Roman.

Sedmo poglavje.

PRITLIKAVEC FROCIN.

Wè dem selbin gelwerge,
Daz er den edelin man vörrit.
(Eilhart von Oberg.)

Kralj Marko je sklenil a Tristanom spravlo. Dovolil mu je, da se je vrnil na grad, in kakor prej, je spal Tristan v kraljevi sobani med izvoljenci in zvestniki Kadar se mu je poljubilo, je lahko prihajal in odhajal; kralj se ni brigal za to.

Toda kdo more svojo ljubezen dolgo skrivati? Marke je izdajalca pomilostil in ko je senešal Dinas Lidanski nekega dne globoko v gozdovih našel zabodelega in vsa bednega pritlikavega grbca, ga je privedel pred kralja, ki je imel z njim usmiljenje in je odpustil tudi njemu.

Toda njegova dobrota je izzivala le mržnjo baronov; ker so znova presenčili Tristana in kraljico, so si zaprisegli zvezo: ako kralj ne pozone iz dožele svojega nečaka, se hočejo umakniti na svoje utrjene gradove ter mu napovedati vojno.

In svoj sklep so povedali kralju, ko je sodil:

»Gospod, ljubi nas ali sovraži, kar hočeš, toda mi zahtevamo, da Tristana

izzeneš. On ljubi kraljico, kar vidi vsakdo, kdor le hoče videti; toda mi, mi tega ne trpimo več.«

Kralj jih je žul, vzdihnil je, nagnil čelo k tlom in molčal.

»Ne, kralj, tega nečemo trpeti več, zakaj vemo, da te ta vest, ki ti je bila prej tuja, zdaj ne more več presenetiti in da njunemu zločinu pritrjuješ. Kaj vendar misliš? Posvetuj se sam s seboj in z drugimi. Kar se tiče nas, se umaknemo na svoje baronije, ako ne odstranili svojega nečaka za vedno, a tudi svoje spremstvo pozovemo s seboj, ker dovoljevati ne moremo, da bi ostalo še nadalje tu. Izberaj torej svedobno: kakor sam hočeš.«

»Gospodje, že enkrat sem verjel nizkim basedam, ki ste jih govorili o Tristanu, in bilo mi je žal. Toda moji vazali ste in nočem pogrešati vaše pomoči. Svetujte mi torej! Pozivljvam vas, saj ste mi dolžni svetovati. Toda tiisto veste, da ne ljubim nobenega prenaseljenja in pretiravanja.«

»Torej dovolite, gospod, da pride pritlikavec Frocin semkaj! Ne zaupate mu zaradi doživljanja na vrtu. Ali mar ni čital v zvezdah, da pride kraljica tistega večera pod jelko? On ve marsikaj; poslušajte njegov svet! In pritihel je hudobni grbec in Denovallin ga je obšel. Čutte, kakšno izdajstvo je nasvetoval kralju!

»Gospod, ukaži svojemu nečaku, naj jutri ob svitanju oddira v Cardnal, da prinese kralju Arturju važno in akrbno zapečateno poročilo. Kralj, Tristan spi ob tvoji postelji. Ostavi svojo

sobano v uri prvega spanja in prisegam ti pri Boču in rimskem pravu, da pride k Izoti, ki jo ljubi blazno, na razgovor, predno odhaja, toda če pride, ne da bi ga opazil jaz in ne da bi ga videl ti, me ubij! V ostalem pa pusti, da to reč uridem po svojem načinu in pazi, da Tristanu ne omeniš o pismu nižavski preji, dokler ne podožde sante! »Dobro, bodi tako!« je odgovoril kralj Marko.

Nato si je izmislil pritlikavec umazano zvijačo. Stopil je k peku in mu odkupil za štiri denare fino moko, ki jo je skrivil v svojo oblika. Ah, kdo si je že kdaj izmislil tako kovarstvo? Ko je napočila noč, ko je odšel kralj k postelji in so njegovi ljudje spali v prostorni dvorani, ki je bila tik njegove spalnice, je šel tudi Tristan po svoji navadi v spalnico kralja Marka.

»Draži nečak, storite po moji volji: odjezdite h kralju Arturju v Cardnal in nesite mu tole pismo. Snorčite mu moj pozdrav in ne ostanjate ondi dalje kot en dan!«

»Kralj, pismo odnesem jutri.«

»Da, jutri, še pred svitanjem.«

Torej je bil Tristan jako prena-

je domneval, da spe vsi, je vstal in je potresal moko med Tristanovo in kraljično posteljo: ako bi hotel kdo izmed zaljublencev k drugemu, bi se v moko vtilenili sledovi njegovih stopinj. Toda ko je stresal, ga je opazil Tristan, ki je bdel.

»Zal nameniti to?« Pritlikavec ni videl, kakor bi delal v mojo korist, ampak zmotil se je. Lep novec, ki bi njemu dopustil, da meri korake!«

O polnoči je vstal kralj in je ostavil sobo, spremljan od grbastega pritlikavca. V spalnici je bilo temno: nikake sveče, nikake svetilke ni gorela. Tristan se je postavil pokonci na svojo posteljo. O Bog, zakaj mu je prišla ta misel? Slišal je nogo, preudaril razdaljo, skočil in padel na kraljevo ležišče. Toda, oh, dan prej ga je škan velikanskega merjasa na stegnu ranil, in k nevarni mu rana ni bila vezana. Med silnim akokom se je odprla in je začela krvaveti: Tristan ni videl kapljajoče krvi, ki je rdečila rjuhe.

Zunaj, v luninem situ, pa je noreo s pomočjo svojega čarodejstva spoznal, da sta ljubimca že združena. Tresel se je od veselja in je dejal kralju:

»Pojdi, in ako ju ne iznenadiš akupaj, me daj takoj obsediti!«

Bližali so se torej spalnici, kralj, pritlikavec in štirja izdajalci. Tristan pa jih je alisal prihajati: dvignil se je, se zavihtel ter v skoku dosegel svojo posteljo . . . Ali oh, med akokom je kri iz rane izdajaleka kanila ne moko.

Tedaj so vstopili, kralj, baroni in pritlikavec, ki je nosil luč. Tristan in Izota sta se delala kakor da spita; ostala sta bila sama v sobi s Perincom, ki je spal ob Tristanovih nogah in se ni premaknil z mesta. Kralj je videl pordečelo rjuhe in moko na tleh, mokro od sveže krvi.

Tedaj so štirje baroni zgrabili Tristana, ki so ga sovražili zaradi njegovega poguma, grozili so kraljici, so ji rogali, jo zamehovali ter jej obetali plačilo. Našli so tudi krvavečo rano. »Tristan«, je vzkliknil kralj, »niš več ni možno tajiti; jutri morala umreti!«

On pa je vpil: »Bodite milostni, gospodi! V imenu Boga, ki je umri na križu, gospod, mi hoče name!«

»Gospod, maščuj se!« so ščevali izdajalci.

»Plemeniti stric, ne prosim sase; kaj me briga, če umriem? Ko bi se ne bal, da vas razjezim, bi ta sramoto svoj nastop drago prodal skrahopecem, ki bi se brez vaše zaštite ne spali s svojimi rokami dotakniti se njene telesa. Toda iz spoštovanja in iz ljubezni do vas se prepričam vadi milosti; storite z menoj, kar vam drago. Tu sem, gospodi! Ampak usmilito se kraljice!«

In Tristan se je sklonil in se je ponizal k njegovim nogam. »Usmilito se kraljice, kajti ako je v tej hiši mož, ki je dovolj pogumen, vztrajati pri laži, da sem ljubil kraljico s grešno ljubeznijo, tedaj se ma ga-

Politične vesti.

— Kdo naš narodno in državno edinstvo? »Jug« piše: Srečni ljudje smo v Jugoslaviji. Pri nas hoče vsak, ki misli in ki zna brati in pisati, ustanoviti svojo stranko. Poleg hrvatskega bloka imamo hrvatsko ljudsko stranko, poleg jugoslovenske demokratske stranke imamo neodvisno jugoslovensko skupino, poleg narodno radikalne stranke so obstajali čokorilovci in sedaj se ustanovila posebna velikosrbska stranka. Listi poročajo, da je to najnovejša politična ideja g. Stojana Protića. Zadnje nedelje se je vršil v Pančevu shod te nove stranke. Njen program je revizija ustave, država se mora imenovati Velika Srbija, državni grb mora biti starosrbski, tako mora biti tudi državna trobojnica. Se tega nam je treba bilo. Namesto prosvete, gosp. povzdiga, ureditve prometa, trgovine in obrti, bomo zopet ubili tri leta v razpravi ali Jugoslavija, ali neodvisna hrvatska republika, zakaj ne Velika Srbija in pri bogu brate zakaj kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naše stališče je jasno. Ustava se mora izvesti. Državno in narodno edinstvo z vsemi pravicami sa vse državljane. Zato bomo tako, kakor pobjamo hrvatsko republiko, pobjali tudi Veliko Srbijo. Za nas obstoji en narod in ena država jugoslovenska.

— Muslimani in srbsko-hrvatski spor. Muslimanska »Pravda« piše med drugim: Današnji srbsko-hrvatski spor zanima vso našo javnost. In ne samo to. Tudi zunanji svet se zanima zanj. Vroki tega spora niso tako enostavni, kakor bi mogoč misliti površni opazovalec razmer. Spor je zelo kompliciran. Eni so tolažilci vzroke a psihološkega stališča, drugi so jih našli v prizadevanju za ohranitev kontinuitete razdvojenega življenja, kakršno je ustvarila Avstrija. Tretji so jih našli v vzgledih in kulturi Srbov z bizantinsko-političnimi metodami, dočim so Hrvati vzgojeni v zapadno-evropskem duhu. Mi se ne bomo bavili tu s temi vzroki, ampak hočemo le omeniti nizko in podlo pisanje »Balkan«, ki je pisal, da Jugoslovenska muslimanska organizacija v vladi ovira zblizanje med Hrvati in vladnimi skupinami. Mar ni znano »Balkan«, da je spor med Hrvati in Srbi obstajal preje nego so vstopili muslimani v vlado? List navaja še par delcev kot dokaz za dobro voljo muslimanov in končuje: Muslimani nimajo nobenega razloga, da se ta spor ohrani, ampak so bili in so tudi sedaj pripravljeni storiti marsikaj, da se ta bratski spor, ki škoduje naši narodni celoti in državi, končno reši. Mislimo, da je največja ovira iskrenemu sporazumu med Srbi in Hrvati bizantinstvo, ki je inkarnirano v »Balkan«.

— Za vzpostavitev odnošajev z Rusijo. Glavno glasilo demokratske stranke beogradska »Demokracija« se zavzema za vzpostavitev odnošajev z Rusijo. Članek dokazuje, da Jugosloveni nismo dovolj močni, da bi osvojili Rusijo od boljševizma. Tudi nam manjka moči, da bi preprečili približanje Rusije k Evropi. Poljska in Češkoslovaška sta našli pot za zblizanje in to pot moramo najti tudi mi. Ta misel je popolnoma v duhu naše jugoslovenske ideologije. Rusija bo ozdravela samo v kolikor mogoče ozkih zvezah s slovenskimi narodi. Pazimo, da ne bo prepozno za naše interese, ako ne sodelujemo pri delu slovenske vzajemnosti za vzpostavitev Rusije. Tako glavno glasilo demokratske stranke v času, ko objavlja g. Pašić, da ne more občeovati z današnjimi predstavniki nesrečne Rusije.

— Kakšno stališče zavzemajo ministri o hrvatskem vprašanju. V reški »La Voce del Popolo« priobčuje dopis svojega beogradskega zaupnika, v katerem izvaja med drugim: »Po mojih informacijah niti Radić, niti dr. Surman, niti dr. Drinković, ki so voditelji hrvatskega bloka, nimajo namena, da bi Hrvate odcepili od sedanjega države. Najodločnejši protivnik sporazuma je poleg Pašića minister Pribičević. Finančni minister dr. Kumanudi se ni opredelil, ali nagiblje se k sporazumu. Minister dr. Laza Marković je, kakor

stavim v boju nasproti. Toda gospod, milost zanj, v imenu Boga, Gospodine! Ali baroni so ga zvezali s vrvmi, njega in kraljico. O, ko bi bil vedel, da mu ne dopušte dokazati svoje nedolžnosti v dvoboju, živemu bi mu bili morali odtrgati ude s tolesa, preden bi bil trpel, da ga tako sramotno uklenojo.

Toda zaupal se je Bogu in je vedel, da bi se v pravilnem boju nihče ne drznil zmeriti s njim svoje orožje. In resnično, prav je imel, da se je zaupal Bogu.

Ko je prisegel, da ni nikdar ljubil kraljice s grešno ljubeznijo, so se izdajalci posmehovali emeli svitjati.

Ampak kličemo Vas za pričo, gospodje, Vas, ki veste resnico o ljubezenski pišči, katero sta pila na vojni po moriu: Vas, ki razumete: ali je laž? Defante ne dokazuje zločina, nego mišljenje. Ljudje vidijo dejanje, Bog pa vidi srcu, in on odini je pravičen sodnik. On je zato odločil, da lahko vsak obtoženev v boju dokaže svojo pravico, in On sam se bori za nedolžnega, zato je vtrinal Trifan na sodbi in dvoboju in je bil uverjen, da se ni v ničemer pregrešil napram kralju Marketu. Ko pa bi bil mogel vnaprej videti, kaj se pride, bi bil usmiljen in dejal: Oh, kaj jil ni usmilil!

(Dolga artilj.)

Protić, ali za sporazum ali pa za amputacijo. Istega mišljenja sta tudi oba muslimanska ministra. Minister ver dr. Kretelj se nagiblje na stran dr. Kumanudija, dr. Žerjav pa zastopa Pribičevićovo stališče. Minister notranjih del dr. Marinković se približuje rešitvi, ki jo predlaga dr. Marković in Protić. Is sanasilnega vira poročajo, da se je minister sunanjih del dr. Nindić izrazil, da Italija ne bo sapsutla tretje cone, dokler ne bo rešeno hrvatsko vprašanje, boješ se, da bi se ne dogodili v tem slučaju težki dogodki na njenih mejah. — Ne vemo, v koliko so ti podatki točni, eno pa je gotovo, da celo v krilu vlade ni pravega soglasja v nasorih glede hrvatskega vprašanja.

— Odgovor italijanske vlade radi zažiga »Nar. doma« v Barkovljah. Poslanec dr. Podgornik in Šček sta dobila od notranjega ministrstva odgovor na interpelacijo radi zažiga »Nar. doma« v Barkovljah. Odgovor pravi, da je 12. decembra 1921. skupina fašistov šla ločeno v Barkovlje, tam mogla stopiti brez odpora v dvorano »Adrije« in jo zažgati, na kar so fašisti zbežali. Orožniki so delovali takol z vso vno, varnostna oblast pa je odredila ukrep, da se prepreči poškodbe slovenskih naprav v Trstu. Odbiti so bili številni poskusi vdora v prostore delegacije SHS, zabranili so se zagroženi napadi na »Edinost« in razglašala se je protislovenska demonstracija, organizirana na trgu »Unitas«. Državni podtajnik Teso zagotavlja koncem odgovora interpellanta, da so se tržaškimi oblastem izdala priporočila, da naj skrbijo za strogo in tajno nadzorstvo.

— Madžari obsodili na smrt Češkoslovaškega državljan. Iz Budapešte poročajo, da je tamkajšnje vojni sodišče obsodilo na smrt češkoslovaškega državljan Medveda baje zaradi volunstva.

— Nov ruski list na Dunaju. V kratkem prične izhajati na Dunaju nov neodvisen ruski list.

— Prebivalstvo v Češkoslovaški. Statistični urad češkoslovaške republike poroča, da živi na Češkoslovaškem 6.351.665 Čehov, 2.702.874 Slovencev, 3.828.974 Nemcev, 432.929 Ukrajincev in 277.792 Poljakov. Kje so ostali Madžari?

— Novi politični dnevnik v Rimu. To dni je pričel izhajati v Rimu dnevnik »Il Mondo«, ki je v neposredni zvezi z Nittijem. List je izvrstno informiran.

— Proces proti romunskim komunistom. V Bukarešti se je pričel proces proti 800 komunistom, ki so evocijsno izvršili atentat v senatu in ubili več senatorjev.

Neodrešena domovina.

— »Komuniste v Mirnu. Iz Mirna pri Gorici nam pišejo, da ni res, da bi bili v mirenski občini smagali komunisti. Res je, da so zmagali zvezdni in narodni delavci ter kmetje, ki so boljše nego oni, ki hočejo biti inteligenčni. Ljudstvo je protestiralo proti listi kandidatov, ki so jih postavili mirenski izkoriščevalci, ki sedaj zmerjajo delavce in kmete s »komunisti«. V mirenski občinski sestop so hoteli priti vojni bogataši in klerikali. Na listi so bili ljudje, katerih imena so morala razburiti vsakega poštenega Mirenca. Ali naj bo v občinskem zastopu človek, ki je diktiral kazni 5 K v času vojne Mirencu, ki ni šel k maši, ali človek, ki je odtagoval delavcem pri plači za društveni dom, pribeljalše klerikalcev? Proti takim močnejšim in zdražbarjem se je ljudstvo uprlo, ker hoče imeti mir v občini, red v občinskem gospodarstvu in ker noče nič več ališati o klerikalizmu.

— V občinskem zastopu na Voloskem - Opatiji je 12 Italijanov, štirje Jugosloveni, dva Nemci in dva Madžari.

Za spravo med Vatikanom in Italijo.

— Rim, 27. jan. »Tribuna« se bavi s fiziognomijo kardinala. V vprašanju sprave med Vatikanom in Italijo. Kateri kandidati bi bili najsposobnejši, da bi realizirali to spravo? Zdi se sicer paradokso, vendar bi se moglo reči, da tiče za to najbolj intransigentni papež. Papež pač ne more, da bi se ne oziral na zunanje člane svetega kolegija, na diplomatski zbor in na čustva katoliškega sveta. Zato pa bi imel papež, ki bi veljal za liberalca in za velikega Italijana, proti sebi predsodke zunanega političnega in verskega sveta, ki bi se bal, da bi se sprava izvršila samo v korist Italije in v škodo cerkve. Intransigentnemu papežu pa bi se tak presodek izognil. Pij X. nas je podučil, da je bila njegova stranka intransigentna v stvarih vere in katoliške discipline, v politiki pa ne. Naj bo kakor hoče: Tendence Pija X. ne postavljajo svojih kandidatov proti Benediktovi tendenci. Mor-da ve, da nima računati na potrebni dve tretjini glasov. Počakati hoče gotovo trenutka, da udari z vso silo v boj proti kandidatu, ki bi bil preveč odločen za nasprotno tendenco, in ustvariti tla za zmernejšega kandidata iz večine.

Telefonska in brzolajna poročila.

Prijateljski sprejem grškega prestolonaslednika.

— Beograd, 31. januarja. (Izv.) Na svojem potu iz Bukarešte v Atene je sredi ob 6. prišel v Beograd grški prestolonaslednik Jurij. Z njim potuje tudi romunski prestolonaslednik Karel in njegova sestra Jelena. V prestolonasledništvu spremljate se nahaja tudi šef grškega generalnega štaba Dusan. Na peronu je visoke goste osebno pozdravil Nj. Vel. kralj Aleksander I. s princem Pavlom in svojim spremstvom. Grškega prestolonaslednika je tudi v imenu vlade pozdravil ministrski predsednik g. Nikola Pašić. Kralj Aleksander je podaril sestri svoje zaročenke Jeleni krasen cvetlični šopek. Na potu skozi našo državo je grškemu prestolonasledniku dodeljen major Jovičić.

KONFERENCA O UREDITVI KARLOVE APANAŽE.

— Beograd, 31. januarja. (Izv.) Kakor javljajo iz Pariza, se sestane posebna konferenca zastopnikov interesiranih držav. Konferenca bo edino sklepala o ureditvi apanaže Karlu Habsburgu. Naša vlada je sklenila, da odpošlje kot delegata Jugoslavije Mate Boškovića. Njemu odpošlje vlada za konferenco vsa potrebna navodila.

TRGOVINSKA POGODBA Z AV. STRIJO.

— Beograd, 31. jan. (Izv.) V ministertvu za trgovino in industrijo se je večeraj zglasila deputacija trgovcev, ki je zaprosila ministra, da pospeši ratifikacijo trgovinske pogodbe z Avstrijo. Trgovci so izjavili, da je trgovinska pogodba nujno potrebna, ker v nasprotnem slučaju naše trgovina trpi ogromno škodo.

NOVA ORGANIZACIJA DIPLOMATIČNE SLUŽBE.

— Beograd, 31. jan. (Izv.) Na inicijativno zunanjega ministra dr. Ninčića se pripravila nova organizacija naše diplomatične službe. Posebno pažnjo bo odedej zunanje ministertvo posvečalo oseboj diplomatičnega zbora. Kandidati, ki žele stopiti v diplomatično službo, bodo morali polagati posebne ispite v zunanjem ministertvu. Zunanje ministertvo je sedaj potom uradne objave določilo prvi tak termin do 1. aprila 1922. Do tega dne morajo kandidati predložiti svoje prošnje.

NEZGODNO ZAVAROVANJE ŽELEZNIŠKIH URADNIKOV.

— Beograd, 31. jan. (Izv.) V ministertvu saobračaja izdelujejo zakonski načrt o zavarovanju železniških uradnikov za slučaj bolezni in nezgode.

MEDNARODNI INVALIDSKI KONKONGRES V BEOGRADU.

— Beograd, 30. januarja. (Izv.) Ministertvo za socialno politiko pripravlja program za mednarodni invalidski kongres, ki se vrši meseca junija v Beogradu.

FUZIJA PAROPLOVNIH DRUŽB.

— Split, 31. januarja. (Izvirno.) Na sobotnem sestanku zastopnikov paroplovnih družb v Bakru je bila soglasno sklenjena fuzija sledečih paroplovnih družb: a) Ungaro-Croate, b) Dalmacije, c) dubrovnške paroplovne družbe Ragusea in d) Avstro-Croate. Fuzionirana paroplovna družba bo razpolagala z 80 velikimi trgovskimi parniki. V gradnji pa se nahajata dva velika trgovska parnika. Fuzija se izvede 1. marca. Do tega časa je določeno, da občni zbori gori imenovanih paroplovnih družb sklepajo o fuziji. Ime fuzioniranemu društvu še ni določeno. Zatrjujejo, da se bo imenovala družba »Jadranska paroplovna družba«.

Zenstvo složno proti bedi.

Dobrodelnost ne pozna politike in ne strankarstva. Kdor je resnično dober človek, pomaga neglede na to, ali je revež liberalec, klerikalec, socialni demokrat ali kar koli že. Ako vella to načelo za reveže sploh, mora v še mnogo večji meri veljati za bedno in zanemarljivo deo. Kdor bi zanášal celo na to polje politike, ta je sovražnik svojega naroda, sovražnik države. Zato je vredno največje pohvale, da se slovensko zenstvo trudi združiti se. Če že drugje ni mogoče, pa vsaj na polju dobrodelnosti. Tu vella za vse isto načelo, isti obupni klic: pomagati! Res imamo že precej naprav, društev I. dr. za zaščito naše mladine. Ali vse te naprave, ta društva so za sedanjí čas premajhna, so brez sredstev. Zato je zelo potrebno in povsem pravilno, da sklenejo ljubljansko zenstvo za 2. februar t. l. v Ljubljano sestane vseh ženskih društev. Namen tega sestanka je medsebojno zblizanje ter posvetovanje in sklepanje o dveh izredno važnih stvareh.

Prvi problem, ki hoče o njem naše zenstvo razpravljati na tem sestanku, je, kako naj organiziramo v okviru vseh slovenskih ženskih društev kar najbolj pozitivno delo na polju zaščite dece in mladine. Kdo bi dvomil še danes o tem, da je pri tem vprašanju najbolj interesirana žena? Kdo bi dvomil, da je naša dolžnost, ako hočemo veljati kot enakovredne članice družbe in države, da pomagamo po svojih najboljših močeh pri preporodu vsakega življenja — in izhodišče je mladina — ki je tako nujno potreben? V posebnem referatu hočemo podati na sestanku smernice za to delo; na podlagi teh smernic naj se vodi debata, ki mora s iskrenim sodelovanjem vseh prinesiti mnogo realnih ukrepov.

IZ VSEH KONCEV SVETA.

— d Budimpešta, 27. jan. Kakor poročajo listi, je budimpeštansko honvedsko sodišče obsodilo češkoslovaškega državljan Jana Medveda radi špijonaže v prid češkoslovaške republike, v smrt na vislicah. Obravnava je bila tajna.

Dopisi.

— Več pozornosti na naše obmojne postojanke. Z meje nam pišejo: Od prevrata sem se je že ponovno poročalo v »Narodu« o razmerah marenberškega okraja. Apelirali smo na vlado, naj posveča večjo pozornost obmejnim krajem ter nas že enkrat reši nadutih inozemcev. Toda ne samo, da jih še nadalje pušča na svojih mestih, temveč take še vedno iznova nastavlja. Tako je imenovan za tovarno na Muti za ravnatelja na mesto umrlega inozemca — zopet inozemec Endl. Dobil je to-le navodilo: »H. Endl möge alle Sturm und Drang trotzen!« — Zato hoče odpraviti vse, kar je slovenskega. Njegovi somišljeniki pravijo, da smo Slovenci obsojeni, toda na Muti ne! — Apeliramo zopet na našo upravo, da napravi red. So podjetja, ki so primorana izjemoma nastaviti tudi mirne inozemce, a ne kot šefe. Tudi za našo tvornico so na razpolago sposobnejši možje, ki so za vsestransko strokovno izobraženi. Ni nam treba našega jezika neveščih in povrh še protidržavnih elementov! Ne sme nas tujec več teptati!

— O carinarnici na Raketu. Zagrebški »Pekret« priobčuje pod tem naslovom hudo obtožbo na račun obmejne carinarnice na Raketu. List poroča, da je bila na Raketu do sedaj sistemizirana navada, da ne sme noben vagon preje čez mejo, dokler ne dobi carinski 105 dinarjev za nadurno delo. Italijanski trgovci, ki jim razmere niso znane, plačujejo to pristojbino brez protesta, nekateri naši ljudje pa so vložili pritožbo na generalno carinsko ravnateljstvo v Beogradu, naker je dobila carinarnica na Raketu nalogo, da sme pobirati to pristojbino le v smislu obstoječega zakona t. j. samo v času, ko ni uradnih ur. Za ta nalogo so vedeli samo carinski uradniki in potem njih tudi spediterji. Da jim ne usahne ta studenec dohodkov, so nekateri carinski uradniki in spediterji kot Petrovič Express Comp. po zastopniku Branku Rajčeviću sklicali ožjo konferenco, kjer so sklenili, da bo Rajčević tudi nadalje pobiral od izvoznika carinarje za vagon po 105 dinarjev, od katere vsote dobi polovico carinarji, polovico pa tvrdka Petrovič. Tako so tudi delali in izvoznikarji so morali plačevati celo po 150 dinarjev od vagona. Rakek pa je tudi v drugem oziru došel višek v korupciji tako, da se je veliko zlo personificiralo v tamkajšnjih spediterjih. Merodajni faktorji naj bi z radikalno akcijo napravilo red pri naših obmejnih carinarnicah. Posebno pažnjo je treba posvetiti onim, ki si osigurajo valuto na svoje ime ter se izdajajo za lastnike izvoznega blaga, dočim ostane faktični lastnik — italijanski trgovec — latenten s čemer se škoduje država za 2 % pri carinskih pristojbinah.

— Koga protežira finan. oblast v Mariboru? Poročajo nam: V Šent Jurju ob Taboru je bila razpisana za Ojstrsko vas tobačna trafika, za katero so prošile tri stranke: 1 volni invalid, 1 mali obrtnik in 1 volni dobičkar. Zadnji si je med vojno nabral precej denarja ter je sedaj lastnik lepe trgovine, dobrodoče parne žage, dobičkanosnega mlina ter poseduje še izven tega lepo posestvo. Človek bi mislil, da je samoobsehl umevno, da se podeli tobačna trafika vojnemu invalidu; ako bi bile pri tem kake posebne zapreke, pa vsaj malemu obrtniku. A glejte, zgodilo se je ravno narobe! Finančni ravnatelj v Mariboru je podelil razpisano trafiko vojnemu dobičkarju in svojemu političnemu pristašu trgovcu Maksu Cukali; vojnemu invalidu pa od bil prošnjo z motivacijo, da stanuje predaleč izven vasi. (Prosilec stanuje celih 500 metrov oddaljen od vasi, a spada še pod Ojstrsko vas.) Drugemu prošniku, malemu obrtniku, pa je bila prošnja odbita z izgovorom, da se mora podeliti trafika (o fronta!) bolj potrebniemu prošniku, t. j. vojnemu dobičkarju. In to seveda samo radi tega, ker pripadeta prva dva prošilca naprednim strankam, zadnji prošilec pa stranki, katera deluje proti državi. Seveda vlada zaradi tega krivičnega postopanja upravičeno ogorčenje po vsi občini. Pričakujemo, da bo to v nebo vpljlo ču krivico popravila nadrejena oblast.

— Iz Zelenikov nam pišejo: Tu živi 77letna Marija Hlebiš, ki je imela 20 otrok, njena hči, ki je poročena v Kropi z Luko Pregllem, jih pa ima tudi že 16. — 84letni France Oblak, pd. Stari mlinar, je služboval 58 let nepretrgoma na »Joževici« žagi in mlinu. Redek slučaj! Umestno bi bilo, da se spomni nanj tudi oblast, kateri je to znano, s kakim priznanjem.

— V Podgajah na domu svojih staršev umrla je dne 22. t. m. gospa Milka Starman v cvetoči dobi 27. let, soproga daleč na okoli znanega tenorista Frana Starmana, učitelja v Orehu pri Prestraneku, zapustivši mu štiri male otročiče. Iskala je svojih boleznih milejšega podnebia pri svojih roditeljih v Istri, kjer jo je pa zaotila nelzprosna smrt. Naj v miru počiva!

— Jugoslov. Matice v Ložu. Občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice Lož se vrši 5. februarja 1922 ob 15. v šolskih prostorih Stari trg.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 31. januarja 1922.

— **Dr. Šusteršič na vidiku?** Beogradski »Epos« z dne 29. t. m. je priobčila tole vest: »Politični prijatelji znanega dr. Šusteršiča, ki se sedaj nahaja v kopalšču Volders pri Hallu na Tirolskem, so intervenirali, kakor se te dni govori v beogradskih političnih krogih, pri vladi, da se mu dovoli povratek v Ljubljano. Vlada je, kakor se zatrjuje obljubila, da dr. Šusteršič ne bo delala posebnih težkoč.« — Radi bi vedeli, kdo so tisti politični prijatelji, ki se toliko zavzemajo za dr. Šusteršiča. Da bi se zavzemali zanj radikali ali demokraci je izključeno, takisto izključeno je tudi, da bi se zavzemali za Šusteršičev povratek samostojni kmetje ali pa celo bosanski muslimani; zato je jasno, da ne deluje v prilog dr. Šusteršiču nihče drugi, kakor klerikalna stranka, ali vsaj kakšna posamna skupina v tej stranki. Morda bi lahko dal potrebno pojasnilo o tej stvari dr. Gosar, pojasnilo, ki bo nemara zanimalo tudi tiste klerikalne voditelje in politike, ki so se svoje dni ledva z naporom vseh svojih sil otresli Šusteršičevega jarma in gospodstva.

— **Kongres jugoslovenskega žensstva.** Kakor javljajo iz Beograda, se vrši dne 2. februarja t. l. v Ljubljani kongres vseh jugoslovenskih ženskih organizacij, ki se ujedini v ženski Savez. Iz večjih krajev v mest priso na to zborovanje delegatke raznih ženskih društev.

— **Kam jadramo?** Somišljenik nam piše: Pod Avstrijo je imela rimska duhovščina vesoljni vpliv na šolstvo, vendar se ne spominjamo, da bi deželni šolski sveti poslali vsem šolskim vodstvom tak-le dopis: »Po deželi bodo g. župniki najbrže odredili, da bo v ponedeljek, dne 30. januarja t. l. sv. maša za dušične za pokojnim papežem Benediktom XV. Višji šolski svet odreja z odlokom z dne 24. januarja t. l. št. 1268, da se te maše, če bo ob šolskem času (od 8—10 ure) udeležijo tudi šolska mladiča z učitelstvom. Po maši naj se vrši pouk. Ali višji šolski svet kaj ve, kako so g. župniki po deželi ob smrti kralja Petra I. odrejali posmrtnice? Ali višji šolski svet ve, da je pod Benediktom XV. vsled vpliva »fašistov« moral izginiti tržaški škof Bartolomej, ker je samo izrekel obžalovanje nad početjem fašistov proti primorskim Slovincem? Ali naj slovensko šolstvo in učitelstvo zato sedaj dela štafeto pri prireditvah g. župnikov po deželi? Mi že daj časa opazujemo neko posebno nobleso višje šolske oblasti napram g. župnikom po deželi. Klasičen vzgled takega postopanja je tudi ribniška meščanska šola, kjer iz hudožije in strankarskega zagriženja ovira tamošnji dekan otvoritev I. razreda. Pri seji višji šol. sveta objektivno ugotovi šolski nadzornik krivdo dekana in krajin. šol. sveta in sklep je ta, da gresta sam predsednik višji šol. sveta in eden višji šol. nadzornik posredovati, (to se pravi po domače prositi!) gospoda dekana, naj milostno dovoli otvoritev, oz. preneha nagajati. Ali najvišja šol. oblast res nima drugega sredstva, kakor poniževalno prosjačenje? Ako bi hoteli biti ironični, bi svetovali, da bi slavna ta korporacija dala za mašo, da bi se g. dekan spreobrnil v svoji nagajivosti in trmi. Kakor vidimo iz teh dveh slučajev, ki pa sta dovolj značilna, bomo slovenski naprednjaki kmalu tam, kjer smo bili. Klerikalno klasje gre v cvet! In če zastavimo nadaljno vprašanje, kako je prišlo do tega, se nam samoposebi odgovarja: Do tega in še naprej bo šlo, ako bomo naprednjaki še dalje vlekli brez potrebe v politiki na vsi strani! Kier se prepirata dva...!

— **Iz finančne službe.** Pri deželni blagajni v Ljubljani sta postavljena: blagajnika Fran Bregant za kontrolorja v VIII. čin. razredu ad personam, in oficijal Vladimir Ogorelec za blagajnika v IX. čin. razredu. — Davčna upravitelja Fran Zagor in Jozeta Bekš sta postavljena za višja davčna upravitelja pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. — Davčni asistent Marijan Oberšnik v Kostanjevici je na svojo prošnjo premeščen k davčnemu uradu v Gornjem gradu davčni praktikant Janko Rožaj v Gornjem gradu pa po službeni potrebi k davčnemu uradu v Kostanjevici.

— **Zaradi slovenskih in hrvaških krajevnih imen.** Kakor poročajo »Obzornik« so zainteresirani krogi v Zagrebu poslali na poštne ravateljstvi v Zagrebu in v Ljubljani spomenico, v kateri se pritožujejo proti temu, da pošte vračajo pisma, naslovljena na Stajerško, Medimurje in Prekmurje, ki nosijo nemške, odnosno madžarske oznake krajevnih imen. Dotični zainteresirani krogi pravijo, da bi pošta upravnika morala izdati pravilni imenik poštne in brzojavne uradov v svojem področju, ker sicer nima pravice, da bi zahtevala za krajevna imena v imenovanih pokrajinah sedaj veljavne uradne oznake.

— **Kralj na lovu v Kamniški Bistrici.** V izžbenem oknu knjižarne Schwentner v Prešernovi ulici in trgovine M. Tičar, v Selenbergovi ul. so razstavljene krasno uspele fotografske slike z lova na divje koze, ki se ga je udeležil kralj Aleksander v Kamniških planinah. Slike predstavljajo kralja Aleksandra, sedečega pred lovsko kočjo in občudujočega prekrasno zimsko panoramo, na potu na stojišče, na stojišču, z bogatim lovskim plenom v krogu svojega spremstva itd. Poleg kralja Aleksandra so izborni zadeti princ Pavle, namestnik Ivan Hribar in general Gjorgije Dokij.

— **Arhitekt Plečnik vabijo v Zagreb!** Te dni je mučil v Ljubljani znan naš kipar Ivan Meštrovič, sedaj rektor umetniške akademije v Zagrebu. Posetil je vseuč. prof. arhitekta Josipa Plečnika ter mu prigovarjal, da bi sprejel profesuro na zagrebški akademiji umetnosti. Kakor čujemo, se slavn naš arhitekt ne misli odzvati zagrebškemu vabilu. Odhod profesorja Plečnika iz Ljubljane bi bil v istini težak udarec za našo mlado umetno.

— **Albansko medalje** sta dobila v Ljubljani gg. Josip Jeraš in Vitomir Jelenec, ki sta se udeležila kot srbska vojaka umika preko Albanije. Medalja je krasno izdelano odlikovanje. Visi na zelenem, črno obrobljenem traku. Pod kraljevo krono razprostira beli orel s voljo krila. Na eni strani je glava kralja Aleksandra s napisom: Svojim ratnim drugovima — Aleksandar. Na drugi strani je napisano: Za vernost otadžbini 1915.

— **Kje so bo letos največ zidalo?** Kakor kažejo prijavitve in načrti, bo letos stavbno gibanje po številu poslopij najmočnejše na Mirju in okoli Kozle, za tem pa na Prulah. Tod se bodo nadaljevala naprej zidarska dela lani pričeti poslopij, poleg teh pa pričela graditi novo projektirana. V centru mesta bo novih stavb četrto, med njimi obsežna palača Del zavarnice. Do letošnje jeseni je upati, da se bo izpraznilo v cellem mestu 40 do 50 stanovanj, katera bo moral stanovanjski urad nakazati v prvi vrsti pač mestnemu in državnemu uradništvu ter profesorjem, ki vsi čakajo že nad 2 leti nanje. Mestna občina bo morala pričeti spomlad z zgradbo saj še dveh stanovanjskih hiš, če hoče in misli uradništvu resno pomagati.

— **Pomanjkanje učitelstva v Prekmurju in pritožbe ljudstva.** V Prekmurju je še 12 osnovnih šol brez učiteljev. To delstvo vzbuja pri odonemu prebivalstvu naravno nezadovoljnost in pritožbe, razmeritveni komisiji pa obtežuje delovanje. Višja šolska oblast je z ozirom na to sklenila križnim nedostatkom odposlati in odposlati v Prekmurje potrebno število učitelstva iz Ljubljane, kjer je največ razpoložljivih učnih moči. Tak ukrep pa zahteva tudi narodni in državni interes v Prekmurju.

— **Izkoriščanje stanovanjske bode.** Pišejo nam: Zaradi velikega pomanjkanja stanovanj in mesečnih sob se je razvila spekulacija in verižništvo zlasti z mesečnimi sobami. Skoraj vsaka soba se odda po kakem posredovalcu, ki za to posel zahteva do 1000 K. Za sobe zahtevajo zopet mnogi brezvestneji od 800—1500 K mesečno. Čim bogatejši je najemodajalec, tem večje cene zahteva. So pa tudi osebe, ki plačajo vsako ceno, n. pr. carinski uradniki, bančni in špedijski nastavlenci. Mnoge stranke pa zopet oddajajo izključno omenjenim kategorijam. Celo v časopisih čitamo: »Soba se odda bančnemu uradniku ali carniku itd.« Lepa morala! Posledica tega pa je, da drugi poklici ne morejo dobiti sobe ker s prvimi ne morejo konkurirati. Stanovanjskemu uradu priporočamo, da se zanima za to stvar ter zahteva predložitev cen, ki se plačujejo za mesečne sobe. To bi se tudi lahko zgodilo ob priliki prijave na policiji. Največja vsota, ki bi se smela zahtevati za eno sobo bi bila, uvažujoč ljubljanske razmere, 400 K in nič več.

— **Vložitev pridobinskih izjav za priredbeno dobo 1922/1923.** Po nalogu g. finančnega ministra se za priredbo obdne pridobinske za dobo 1922/1923 davčni zavezanci na novo uvreje v davčne družbe, da jim pridobinsko odmerijo po zakonu dohodene pridobinske komisije. Zaznamki o uvrstitvah se javno razgrnejo še predno se izvršijo volitve, ki se bodo po vsaj priliki vršile tekom aprila t. l. Da se priredbeno delo pospeši, je finančna delegacija s posebnim razglasom, ki se objavi še dni tudi v Uradnem listu, odredila, naj davčni zavezanci vlagajo pridobinske izjave za priredbeno dobo 1922/1923 do konca februarja t. l. Ob tej priliki se bo prvič uveljavilo določilo št. 86 B. I. odst. 3 zaš. finančnega zakona z dne 27. junija 1921, »Uradni List št. 240, da se davčni zavezanci ne bodo še posebe pozivali, naj vložijo izjavo. Kdor torej do konca februarja t. l. ne vložil brez vsakega poziva pridobinske izjave, temu se pridobinska za leto 1922/23 kratkoma predpiše.

— **Otvoritev telefona v Medvođah.** Pri pošti Medvođa je bila otvorjena dne 23. jan. telefonska centrala s javno govornilnico za krajevni in medkrajevn promet z omejeno dnevno službo.

— **Nesreče in nezgode.** (Padec pri tlodavlji.) Dječak Fran Brandstätter je pri tlodavlji padel in si svil desno

roko v ram. Dječak Veliimir Marković si je pri tlodavlji zlomil desno roko. — (Nesrečni padci.) Profesor Josip Svajcar je v sobi padel in si zlomil levo nogo. Zasebnica Josipina Levčnik, stanujoča na Sv. Petra cesti, je po stopnišču padla in se močno poškodovala.

— **Smrtina kosa.** V Ljubljani, na Martinovi cesti št. 2, je umrla ga. Frančiška Podkrajska. Blag ji spomin! — **Smrtina nesreča.** Brata Karel in Andrej Zobeč, doma iz Goš pri Vipavi, sta po starih vojaških novih lekala vojni material, da bi ga prodajala. Naletela sta na težni drog, na katerega so se pripenjale žitne ovire in ga hotela izriniti. Pri tem pa je eksplozivna v zemlji se nahajajoča mina in jo raztrgala na drobne kose. Eksplozija je bila tako silna, da je razruvala zemljo sto metrov naokoli.

— **Arrestacije.** Na kolodvoru je bilo aretiranih 5 sumljivih oseb. Med njimi sta dva nevarna tička, delavci Frano Volaj iz Dola, ki ga deželno sodišče že od leta 1920. radi hudočinstva tatvine zasleduje, in delavec Alojzij Zagorec, ki je radi silnega delikta še od lani zasledovan.

— **Tatvine.** Neznan šepar je v Solčnem drevoredu izmaknil Mariji Dolžan, ko je stala za mleko, denarnico s 250 K. Delavcu Ivanu Narobe na Mostnem drsališču so bile ukradene drsalke, vredne 200 kron. Tatvino je izvršil deček F. A., ki jo je tudi priznal.

— **Tatvina briljanta.** Minuli petek je zagonečno izgubil rodbini Bernatovič na Mostnem trgu velik, 200.000 K vreden briljant. Taš je doslej še neznan.

— **Vlom.** Danes ponoči je bilo vlomljeno v trafiko v hotelu Union. Vlomilec Gorjač Matija je bil aretiran. Na policiji je izjavil: »Kradel bom tako dolgo, dokler bom živel!«

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Sreda, 1. februarja: Vražja senaka. Red E. Četrtek, 2. februarja: Popoldne ob 8. Peterkove poslednje sanje. Izven. — Zvečer ob 8. Revizor. Izven. — Petek, 3. februarja: Hamlet. Red C. Sobota, 4. februarja: Gardist. Red D. Nedelja, 5. februarja: Popoldne ob 8. Peterkove poslednje sanje. Izven. — Zvečer ob 8. Vražja senaka. Izven. — Ponedeljek, 6. februarja: Revizor. Red B. Torek, 7. februarja: Zaprt.

Opera.

Sreda, 1. februarja: Werther. Red D. Četrtek, 2. februarja: Boris Godunov. Izven. — Petek, 3. februarja: Bohema. Red B. Sobota, 4. februarja: Trubadur. Red A. Nedelja, 5. februarja: Faust. Izven. — Ponedeljek, 6. februarja: Zaprt. Torek, 7. februarja: Šolentica gledališkega delovanja. Garderobke g. Waldsteinove. Carmen. Izven.

— **Molière v slovenskem prevodu.** Pred našim podlistkom, ki smo ga objavili pod tem naslovom, je izostal podpis g. dr. Ant. Debeljaka.

— **Državni kalendar kraljevine SHS za leto 1921/22.** V državni tiskarni (štampanji) kraljevine SHS je izšel državni kalendar, ki obsega poleg navadne koledarske vsebine rodopis kraljevske hiše, osebe kraljevega dvora, imenik vseh narodnih poslancev, predsedstva narodne skupščine, sestavo državnega sveta, osebe vseh državnih oblasti (imenoma navedeno). Na čelu jim posamna ministrstva z vsemi podrejenimi uradi itd. Tako je navedeno n. pr. pod ministrstvom ver imenoma tudi vse pravoslavno, katoliško in muslimansko duhovništvo, pod ministrstvom pravde vsi sodniki in sodni uslužbeni, pod ministrstvom vojne imenarice organizacija vojske z vsemi častniki in vojaškimi nastavlenci itd. V koledarju so navedeni podatki prvega ljudskega štetja v naši kraljevini: nadalje imenik vseh selmov, nazadnje pa so po abecednem redu v latinici in cirilici navedena imena vseh državnih namestencev, ki so zabeleženi v koledarju. Državni kalendar je dobrodošla priročna knjiga za vse državne urade in za vsa privatna podjetja in osebe, ki so v zvezi z državnimi oblastmi. Koledar je ni popolen, vendar pa bo dobro služil svojemu namenu, zlasti v bodoče, ko se vsestransko izpopolni. Državni kalendar šteje 1250 strani in obsega 85 tiskanih pol. En izvod stane 65 dinarjev. Naroča se pri skladišču knjig »Državne štampanje« v Beogradu, Crnogorska ulica br. 1. Ako se denar pošlje v naprej, se knjiga pošlje po pošti. Priporočamo to knjigo vsem našim uradom, občinam, javnim zavodom, bankam in privatnikom.

— **Kultura v sovjetski Rusiji.** V Moskvi izhajajo litografske knjige s verz Ljunačarskega, Brjusova I. dr. — V Moskvi sta izšli 7. in 8. štev. lista »Kultura teatra«, ki sta posvečeni A. Bloku. — Stoletnico Dostojevskega so proslavili v Moskvi s posebno prireditvijo, na kateri je govoril Ljunačarski I. dr. — **Vojaški Glasnik.** Izšla je 2. št. tretjega letnika z nastopno vsebino: Zbornik kralja Aleksandra I., Otačina, Eno predpolno na bojni ladji, piše Vlado Kostanjevec, Juriš, Naš Božič, Ardegaš od Al. Gradnika itd. List se naročuje v vojnem ministrstvu ter stane letno 24 Din. Izhaja dvakrat na mesec.

Najnovejša poročila.

Uporaba investicijskega posojila.

— **d Beograd, 31. januarja.** Včeraj je bila seja prve sekcije finančnega odbora. Razpravljali so najprej o izdatkih vrhovne državne uprave; ker pa niso imeli točnih podatkov, so potem vzeli v pretres notranje posojilo. Ugotovilo se je, da se je plačalo za investicijsko posojilo 338 milijonov dinarjev. Potrošeni je 82 milijonov,

Nastop Čehov o Avstriji.

Kulturna zveza slovenskih manjšin.

— **Dunaj, 31. januarja.** (Izv.) V zadnjem času je češka manjšina Avstriji začela odločno akcijo. Izvojuje v sentžermenski pogodbi jamčene manjšinske pravice na letnem, političnem in gospodarskem polju. Čehi po se so začeli tudi vztrajno zanimati za položaj koroških Slovencev in prav te dni je došlo posebno odposlanstvo Čehov, da preštudira razmere in položaj Slovencev.

Velenec zasledujejo z veliko pažnjo to gibanje in sedaj je umevno, zakaj tako strastno nastopajo proti dogovoru v Lani. Nemško nacionalistično časopisje poroča danes: Štiri tedne po vrnitvi predsednika

VEST O RAZDELITVI AVSTRIJE.

— **Budimpešta, 30. januarja.** (Iz.) Krščansko-socialni »Nemzeti Ujsag« priobčuje iz verodostojnega diplomatskega vira tole informacijo o baje nameravani razdelitvi Avstrije: Trditve nekega člana madžarskega parlamenta, da se vesele bavijo z načrtom razdelitve Avstrije, je fantastična. Zavezniki, posebno Francija, smatrajo sedanji položaj za noli me tangere, ker ni bilo z razdelitvijo Avstrije omejeno ravnanje v Evropi. Vselej se sicer res zanimajo za položaj Avstrije, toda le s finančnega vidika.

KONGRES FRANCOŠKIH ZAVEZNIŠKIH ŽUPANOV.

— **Pariz, 30. januarja.** Dne 28. t. m. je bil tu otvorjen kongres francoskih in zaveznikskih županov. Na kongres je došlo veliko število županov iz Francije, Algerije in Alzacije. Iz Anglije so došli župani iz Oxforda, Portsmoutha in Halifaxa, iz slovenskih držav ni došel nihče, kar je napravilo na francosko javnost zelo slab vtis. Med brzojavnimi pozdravi se nahaja tudi brzojavka ljubljanskega župana. Izostali so tudi Italijani. Shodu predseduje župan Gilly. Včeraj dopoldne je župane najprej sprejel ministrski predsednik Poincaré, nato pa se je vršil sprejem županov tudi pri predsedniku republike Millerandu. Prezident Millerand je naglašal napram županom, da smatra načrt, da se osnuje trdna organizacija županov vseh prijateljskih držav, za vevlačno idejo, ki jo je treba na vsak način oživotvoriti.

AMNESTIJA V RUSIJI.

— **Pariz, 30. januarja.** (Izv.) Iz Moskve poročajo, da namerava sovjetska vlada izdati v kratkem manifest na vse ruske politične begunce, v katerem proglasi splošno amnestijo za vse, ki se niso z orožjem v roki borili proti sovjetom. Najbrže izide ta manifest tik pred otvoritvijo mednarodne konferencie v Genovi.

MARŠAL JOFFRE NA JAPONSKEM.

— **Pariz, 20. januarja.** (Izv.) Maršal Joffre biva že deli časa na Japonskem. 27. januarja je francoski veleposlanik v Tokiju priredil na čast maršalu banket, ki se ga je udeležil osebno tudi japonski prestolonaslednik-regent, kar je vzbudilo splošno pozornost, ker se je zgodilo prvič, da bi bil član vladarske rodbine gost v tujem poslanstvu.

NEMŠKI POSLANEC BAERAN TAJNI ZAUPNIK MADŽARSKE VLADE.

— **Praga, 31. januarja.** (Izvirno.) Sročni večernik »Češkega Slova« priobčuje poročilo, da je nemški poslanec dr. Baeran, ki je na petkovi seji narodne skupščine vrgel proti predsedstvu smrdljivo bombo, pobegnil na Madžarsko. V nedeljo ga je videli na Dunaju. Sedaj je ugotovljeno, da je imel ta poslanec intimne in tajne zveze z madžarsko vlado, ki ji je pošiljal tajne informacije o češko-slovaški.

PROCES PROTI KRALJEVINI ATENTATORJEM.

— **Beograd, 31. jan.** (Izv.) Sodni dvor je včeraj nadaljeval kazensko razpravo proti številnim tovaršim. Nadaljevalo se je zasliševanje posamičnih obtožencev. Zagovori obtožencev so ali ni temelje na tem, da obtoženci absolutno zanikajo udeležitev oziroma organizacijo atentata. Obtoženci vztrajno in skoro dogovorjeno izjavljajo, da so podpisovali zapisnike pod pritiskom brahijalne sile. Kot prvi je bil včeraj zaslišan zelo inteligentni profesor Miloš Trebinjac, rodom Uzdan. Obtoženi izjavlja, da je pristal zmerne komunistične struje in da ni poznal atentatorja Stojčića. O tajni propagandi mu ni ničesar znanega. Razvijal je sodnikom v obširnem sagovoru komunistične teorije.

ostanek plačanega kapitala pa leži pri bančnem sindikatu s 3% obrestmi. Odbor smatra, da je to protizakonito in da se mora denar vložiti v Narodno banko. Nastalo je vprašanje, ali se morajo plačati obresti za ostanek 162 milijonov dinarjev, katere mora plačati bančni sindikat kot preostanek od 500 milijonov. O tem ni prišlo do sklepa.

dr. Hainischa iz Lane je 23. t. m. stopila pred njega deputacija kongresa češkoslovaških kmetovalcev v Avstriji, spremljana od češkoslovaških poslancev in senatorjev iz Prage. Deputacija je predsedniku predložila obširno spomenico glede manjšinskih šol, glede pravice pri javnih uradih in priznanje kulturne zveze vseh v Avstriji bivaajočih slovenskih manjšin. (Čehi, koroški Slovenci in Hrvati v Zapadni Ogrski.) Spomenica dalje zahteva ustanovitev čeških šol, uvedbo češčine kot učnega jezika na vseh šolah nižje in zgornje Avstrije. Ustanovitev stolice za češčino na univerzi. Spomenica precizira še druge zahteve slovenske manjšine, ki so samo kulturnega značaja.

Za njim je bil zaslišan krojač Ottil Kolaček, ki tudi zanika osebno udeležbo pri organizaciji atentata. O Stojčiću pravi, da je bil razumen in miren delavec. Dalje je bil zaslišan bivši trgovec in agiliti komunistični agitator Ilija Lazarevič. Tudi on vse zanika. Vse krivdo zanika tudi Andrija Valentič, Madžar. Dalje so bili zaslišani Bukovenski, Schreiner in Neid. Danes se razprava nadaljuje.

Borze.

— **Zagreb, 31. januarja.** (Izvirno.) Predborza. Devize: Curh 59.75, 60. — Pariz 25.15, 25.25, London 1300. — 1305. — Berlin 153. — 156. — Dunaj 4. — 4.10, Praga 597. — 599. — Italija 13.65, 13.80, Newyork — 303. — Valute: dolar 302. —

— **Dunaj, 30. jan.** (Izv.) Valute: dinar 9770. — 9790. — dolar 7373. — 7377. — švicarski franki 143.975. — 144.453. — Devize: Zagreb 2478. — 2477. — Praga 14.447. — 14.453. — Beograd 9870. — 9890. —

— **Curh, 30. jan.** Zagreb 1.65, Dunaj 0.151, Praga 9.901, Milan 22.851, Pariz 42.126, London 21.781, Newyork 5.1276.

Sokolstvo.

— **Sokol I. priredi v soboto, dne 4. februarja** v dvorani Filharmonične družbe, Kongresni trg, svoj običajni društveni ples. Sodeluje popoldružen orkester. Začetek ob 8. uri, vstopnina 10 D. K obliki udeležbi vabi odbor.

Turistika in sport.

— **Slov. planinskega društva** občin zbor, ki je bil meseca decembra preložen, se bo vrtil, kakor čujemo, še le koncem meseca februarja ali začetkom marca.

— **Planinski ples, ki se vrši v sredo, dne 1. februarja, bo tudi letos največja in najslajša predprstna prireditve.** Prostor Narodnega doma bodo zavili v zeleno, pri okusu običajnih paviljonih bo podaljšal številni damski odbor okrepčila in vodil skrbno prirelen srečolov, ki bo nudil gostom ne samo zabavo, nego tudi lepe dobitke. Ples sam se vrši v zgornji veliki dvorani in v Sokolski telovadnici, v obeh ob izbrani godbi Dravske divizije.

— **Sankalna tekma za prvenstvo Bohinja 2. t. m.** Začetek je preložen na 10. ur. tako da bodo mogli prisostvovati celni tekmi tudi izletniki, ki pripejo iz Ljubljane šele isti dan. — **Ciaini** sportnih društev naj vzamejo s seboj legitimacije in shranijo vozne listke, ker se Sportna zveza nadeja, da bo dosegla polovično vožnjo. — **Prijava** sprejema še vedno Sportna zveza. Narodni dom. Zadnji termin je — proti dvojni prilivni — četrt ure pred pričetkom tekme na startu. — **Sankalske »Belvedere«** v Bohinjski Bistrici se nahaja v izvrstnem stanju.

Društvene vesti.

— **Cvetlična reduta.** V soboto, dne 4. febr. se vrši v Narodnem domu »Cvetlična reduta«, ki jo priredita Udruženje jugoslovenske akademike omladine iz Primorja in S. K. »Primorje« s sodelovanjem kluba Primor. Dostojne maske dobrodošli! Igra godba dravske divizije. Začetek ob 20. uri.

— **Gospojno društvo krščanske ljubimci sv. Vincencija Pavlanskega** imata redno sejo vsak prvi petek v mesecu ob 4. popoldne v Jozefinumu.

— **Iz Ptuja nam pišejo:** Dne 2. februarja priredi v prostorih Glasbene družstva ptujskega profesor konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani Jan Slais (gost) in njegova soproga ga. Ruža Deylova (klavir) koncert z izbranim sporedom. Pred mesecem je koncertiral g. prof. Jan Slais v Ljubljani ter žel za svojo igro iskreno pohvalo tako kritike, kakor občinstva.

Iz naše kraljevine.

Proslava novinarskega stanu. Jugoslovensko novinarsko združenje v Subotici je priredilo koncert, katerega dohodki so namenjeni za novinarski kongres, ki se vrši meseca avgusta v Subotici. Prireditelj je moralno in materijalno imela velik uspeh. Bila je prava proslava novinarskega stanu. O prireditvi in o njenem pomenu posebej iz subotičkih listov. Subotica je prvič doživela zgodovinski dogodek, da so se udeležili prireditve najodličnejši predstavniki vseh narodnosti, ki živijo v mestu. Nadalje predstavljajo vseh državnih in občinskih oblasti, oficijlji in kratotice vseh narodnosti. Iz Beograda je došlo več novinarjev, iz Sarajeva podpredsednik združenja, narodni poslanec Korkut in še mnogi drugi. Ob priliki sprejema beogradskih gostov sta veliki župan in mestni načelnik službeno vzela na znanje sklep centralne uprave J. N. U., da se vrši letošnji novinarski kongres v Subotici. Oba sta obljubila svojo materijalno in moralno pomoč. Koncert sam je uspel sijajno. Bilo je več navdušenih govorov. Po koncertu je bil ples, nadškofski kolegi pa so priredili kavarot. V nedeljo dopoldne je priredila redakcija lista »Bácsmegyei Napló« beogradskim gostom dejeuner, ki so se ga udeležili tudi veliki župan, mestni načelnik in vojaški komandant.

Dar umetnikov našli prvi vojni ladij. Po inicijativni naše pisateljice, ge. Zofke Kveder-Demetrovičeve so darovali »Udruga« za učenje narodne umjetnosti in profesorji slikarske akademije v Zagrebu našli prvi vojni ladij »Galeb« v Tivotu več umetnin v vrednosti nad 100.000 K. Med drugim so darovali Krizman, Valdec, Kerdič, Frangeš. Tudi Meštrovič bo poklonil svoj dar. »Udruga« pa je poklonila krasno spominsko knjigo, v katero nam bi komandant naše prve vojne ladje vpisaval vse važne dogodke »Galeba«. Vzled ge. Zofke Kvederove priča, da moremo vsi Jugoslovenci po svojih sposobnostih sodelovati pri izgradbi naše vojne mornarice, brez katere nam preži s strani nevoščljivega soseda nevarnost.

Število slepcev v naši državi znaša 15.500. V Bosni in Hercegovini je 5500 slepcev. Zavodi za slepce so v Ljubljani, Zagrebu, Zemunu in Beogradu.

Napaden novinar. Sarajevski trgovec Zagorac je dejansko napadel tamkajšnjega novinara Gospiča, ki je v svojem listu priobčil neki članek proti trgovcu. Napadalec se bo zagovarjal pred sodiščem.

Podražanje časopisov v Sarajevu. Uprave sarajevskih dnevnikov so z ozirom na povišanje tiskarskih cen, podražitve papirja, zvišanje telefonskih taks in zaradi davka na oglase sklenile, da se bodo od 1. februarja dalje prodajali listi v kolportaži po 1 Din. Temu primerno se poviša tudi naročnina.

Draginja v Splitu. Zadruga pekova in slaščičarjev v Splitu je povišala cene kruha na 18—20 K kg. Istočasno so tudi kavarnarji povišali cene.

Žensko učiteljsko na Cetinju. Ravnateljstvo ženske gimnazije na Ce-

tinju je prosilo prosvetno ministrstvo za otvoritev ženskega učiteljskega pričetku prihodnjega leta.

Protestni meeting vojvodinskih sodnikov se vrši 5. februarja v Novem Sadu.

lavcev in 15 redarjev ranjenih ter 50 oseb aretiranih.

Raznoletost.

VELIKA KATASTROFA V KINU.

125 mrtvih. — 200 ranjenih.

— d Washington, 29. jan. Snoči se je valod obilnega snega podrla streha kinematografa. 69 oseb je bilo ubitih, približno 100 pa ranjenih. Po zadnjih vesteh se ceni število mrtvih na 87.

— d Pariz, 30. jan. »Journal« ob- javlja telegram iz Washingtona, da so dosedaj spravili iz podruška knickerbockega gledališča 125 mrtvecev in 200 ranjenecv. Mnogim ponesrečencem so bile odtrgane roke in noge. Na srečo je bilo v gledališču radi visokega snega samo okoli 500 oseb. »New York Herald« javlja, da je med ranjenci tudi senator Smith.

VSTAJA PROTI ANGLEŽEM V INDIJI.

— d Kalkuta, 30. januarja. Voditelj upornikov Abdul Hadži je s štirimi pristaji zbežal v indijski templji, kjer jih je oddelek indijskih čet ustrelil.

— d Kalkuta, 30. januarja. Policija je razglašala shod nacionalistov, katerega so sklicali kljub prepovedi. 500 udeležencev shoda je bilo aretiranih. Delavci so napadli policijo. Pri spopadu sta bila dva delavca ubita, 40 de-

lavcev in 15 redarjev ranjenih ter 50 oseb aretiranih.

IZ VSEH KONCEV SVETA.

— d Dunaj, 30. jan. Obratno ravna- teljstvo južne železnice naznanja, da se s 1. februarjem uvedejo direktni va- goni I. in II. razreda med Dunajem in Opatjci — Matuljami.

— d Kodanj, 30. jan. (Brezlično) Odbor za razdelitev Nobelove nagrade je predlagal Nansena kot nosilca No- belove nagrade za mir v letu 1922, in sicer zaradi njegovega delovanja za povratek vojnih ujetnikov.

— d Dunaj, 30. jan. Kakor javljajo listi, je v soboto zvečer vlak štev. 1356, ki je prihajal iz Zisterdorta privozil na postaji severne železnice Dröding na tir, na katerem je stal vlak ter trčil v njega. Vseled tega je bilo 21 oseb lah- ko ranjenih.

Darila.

Uprava našega lista je sprejela za: Akademsko menzo v Ljubljani. V pri- jateljski družbi — ob spominu vseh pri- jaskih časov na vseučilišču so darovali gg. Rasto Pustoslavšek 5 Din. dr. Alojzij Gre- gorič, poštni nadsvetnik 5 Din. fin. nad- svetnik Spindler 5 Din. dr. Rozina, sodnik v Brezicah 10 Din in P. Tančič, poslovođa pivovarne Union 5 Din. Skupno 30 Din.

»Jugoslav. Matice«, G. Franjo Vovk, pregl. fin. kontr. v Zalcu 5 Din 75 p. zbirko vselega omizila in uradniški finanč. de- legacije 75 Din. Skupno 80 Din 75 p.

»Slovensko Matice«, G. Julij Klemenc iz Ljubljane 50 Din za Govekarjev uvodnik »Ali — ali«.

»Ciril - Metodovo družbo«. Gg. V. in A. Leskovec iz Kranja 25 Din. mesto cvetja na krsto blagopokojnega gospoda Karl Sav- nika.

»Slepe v zavodu«. Uradniki finanč. de- legacije 75 Din.

»Oslepele volake v zavodu«. Gg. Lili- leg. Schrey, dr. Majaron in Mladič 100 D, mesto venca na krsto g. Pavla Stritarja.

»Jugoslav. Matice« podr. na Rakoku«. Gosp. Andrej Zulan daruje ob priliki svoje poroke z gđ. Franjo Ivančičevo 125 Din.

Pred ogledalom more vsakde vsaki dan opaziti kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja le- karnarja Fellerja že čez 25 let priljub- ljen in priznana sredstva za leno- to: Fellerova »Elsa« pomada za lice Fellerova »Elsa« Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh nomad skupaj s poštnino 52 kron) Fellerovo »Elsa« liličino mlečno mi- lo, najboljši »milo lepote« 4 kos poštnine prosto 98 kron. Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg št. 238 Hrvatsko pom

Polzvedbe.

— Izgubil se je briljantast obasek z zlato verižico. Najditelju visoka na- grada. Odkla se Metelin, Bleiweisova cesta 20. II.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek. Odgovorni urednik: Ivan Podražaj.

Zobotehnik
pism. moč, išče službo. Ponudbe pod »Zobotehnik 679« na upravo Slov. Naroda. 678

Prodajalka
vešča tudi vseh pisarniških del in knji- govedstva, z enoletno prakso, išče službo, najraje v mestu. Naslov pove- rjava Slov. Naroda. 743

Mesečno sobo
na takoj išče soliden gospod, po- možnost z električno razsvetljavo. Po- nudbe pod »Mesečna soba 739« na upravo Slov. Naroda. 739

Kupi se hiša
v dobrem stanju v mestu ali bližini, v kateri se nahaja kakšna obrt ali trgovi- na. Resne ponudbe na Terenzija Ži- vica, Valvasorjev trg 6, pritličje, Ljubi- jana. 723

Sprejemem
pridne in pošteno prodajalke, ki bi bile zmogljive samostojno voditi malo tr- govinico na deželi. Nastan lahko takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe s sprit- valni na naslov, ki se izve v upravi Slov. Naroda. 716

: LED :
okrog 30 cm iz same vode, in ker brez ca- tine in zaradi nizke avstrijske valute najcenejši, razprošila vsake množino va- gonov po vsej Jugoslaviji Martič, Laichach bei Villach, Kärnten, Oester- reich. 730

Franciška Podkrajšek
dne 30. januarja t. l. previdna s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 1. februarja 1922 ob 2. pop. iz hiše žalosti, Martinova cesta 2 na pokopališču k Sv. Križu.
Blag ji spomin!
V Ljubljani, dne 30. januarja 1922.

dr. Stanko Ruprecht
asistent kirurškega oddelka
v soto, dne 28. januarja 1922 ob 15. uri, po kratki, mučni bo- lezni, v 34. letu svoje dobe, kot žrtev svojega poklica mirno v Gospodu zaspal.
Telesni ostanki dragega pokojnika se prepeljejo 30. janu- arja 1922 v njegov rojstni kraj Trebnje k večnemu počitku.
Maribor, dne 28. januarja 1922.

Izjava.
Podpisana preključem vse neresnične za- jave, ki sem jih govorila zoper gospo Marijo Zgonc, gostinčarico v Ljubljani, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. 729
Neža Kunaver.

Konservatorist
išče stanovanje z vso okirbo in- kakor običljaj, ki ima klavir ali tudi bre- klavirja. Ponudbe pod »Konservatorist 727« na upravo Slov. Naroda. 727

Vinski sodi
v dobrem stanju se kupijo. Istotam se proda dvoprežna l-hka kočja z olinatimi osmi, ranovo lakirana in ta- nerana. Cena 12.000 K. Ponudbe na Galf Frano, Soštanj. 724

Kuharicu za restavraciju
perfektno, koja dobro kuh-ti znade — traži restavracija Lavica u Sa- mobaru, kraj Zagreba, letovaliste, za odmah ili po dogovoru. 741

Sobo
išče uradnik. Gre event. tudi kot sestanovalka. Ponudbe pod »Uradnica 736« na upravo Slov. Naroda. 736

Proda se
več lepih briljantov, uhanev in tudi več zlatnine. — Polize se pri upravi Slov. Naroda. 735

Vinoteč.
Pristno dalmatinske vino lastnega pridelka, na drobno v zaprtih st. klen- ch liter 28 kron, na debejo 122 kron. Matej Lavbica, Sp. Šika 35 pri Dolatu, rasproči cerkve. 733

Konfeti
serpentina, orozolov, žajljevo pošte priporoča tvrdka Ivan Bonac v Ljubljani. 687

Dve meblovani sobi
se iščeta za takoj ozi. za 15 febr. Po možnosti z električno razsvetljavo in posebnim vodom. — Ponudbe pod »Mina stranka« na anončno družbo Aloja Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 747

Skladiščnik
kolonijalne ali žitne stroke do- bi takoj mesto. Ponudbe pod »Skladiš- čnik 701« na upravo Slov. Naroda. 701

5000 K
onemu, ki mi preskbi za takoj prazno stanovanje iz 2 do 4 sob s kuh-njo v redni m-sta. Ponudbe pod »5000 K 726« na upravo Slov. Naroda. 726

Gospodjicu
ili boljša djevojka kao pjestinju, malome djetetu (nov-rođen) samo pošteno i zdravu osobu, koja imade vo- lje i strpljenja malot djetu, neka se iave na naslov restavracija Lavica, Samobar pri Zagrebu, Hrvatska. Nastu- pliti odmah. 742

Kontoristinja
samostojna slovenska in nemška kore- spondentinja, izurjena strojepiska in ste- nografka, se takoj sprejme pod ugo- nim pogoji za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolvent- tije slov. in trg. šole. Ponudbe pod »Samostojna pisar-nika moč 200—618« na upravo Slov. Naroda. 168

Vinske trte in požlahtnitve.
PRODAJA!
Amerikanske sadike in cepci, požlaht- nitve, Noa, Szaszorvos, Delaware, Otello itd. se dobivajo takol in spomadi v vsaki množini. — Nikolaj Rescha nasl., Novi Sad, Petra Zrinskega ulica broj 21. 476

Korespondent
Izveščana, zanesljiva ter samostojna moč spreten st-olepisec in stenograf. se pod ugo-nimi pogoji takoj sprejme pod večjem tovarniškem podjetju v Ljubi- jani. Absolventi slov. i govške šole z daljšo prakso imajo prednost. Ponudbe pod »Korespondent 350—619« na up- ravo Slov. Naroda. 619

Tvorničko skladište papira
nudja uz najjeftinije oljene: nesatirani veli- kost 58x84 i 63x95, srednje fini sa- turirani veli- kost 63x95.

Kuler papir u četiri boje veli- kost 63x95, u rolama, u arcima, Ljepenka, Listovni papir, Papirnatu vrečice, Pisači pribor, kao i sve ostale vrste papira: ST. KUGLI, (L. Miller) Zagreb.

Novinski papir 63x95, srednje fini sa- turirani veli- kost 58x84 i 63x95.

Stroj za obdelovanje lesa.
Turbine.
Transmisije.
Armature in sesalke.
Zvonovi.
Strojne tovarne in livarne d. d.
LJUBLJANA.

Pozor! Pozor!
V Ljubljani se takoj proda
TOVARNA!
• BREZ INVENTARJA •
s stanovanjem, pisarnami, modernimi delavnicami, dvoriščem, kanalizacijo etc. Vprašanja pod: »TO- VARNA 3000 m²« poštno ležeče Ljubljana.

Iščem nužno sobo in kuhinjo
za dve osebi, tudi na periferiji mesta Ljubljane. Nagrada 30 litrov dobrega rizlinga ali 500 kron. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 652

Sprejme se
s 1. februarjem 50 do 60 oseb na do- bro domače hrano, dnevno dva- krat meso. Cena dnevno 26 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 713

Iščem
14 do 16letno deklico, ki je došla iz Amerike in govori angleški, k- dvema dečkoma 7 in 5 let. Dobra plača in vsa oskrba v hiši. Poine stroške po- mrem. Ponudbe na: Ivan Kramer, posestnik in trgovec z vinom, Št. Pele ob Sv. Gori. 718

Knjigovodja (kinja)
perfekten strojepisec in korespondent, zmožen slov. in nem. jezika, se išče za takoj v veletrgovino s kolonijalnim blagom in deželimi pridelki. Ponudbe s sliko se naj naslovijo pod »B 500—731« na upravo Slov. Naroda. 734

Razpis službenih mest.
Županstvo Trbovlje razpisuje službeno mesto
1 nadredarja in 1 sluga.
Ponudbe, opremljene z dokazili o dosedanjem službovanju ter krstnimi in rodbinskimi podatki, je vložiti do 10. februarja t. l. Plača po dogovoru. Služba se nastopi lahko takoj.
Županstvo Trbovlje, dne 30. januarja 1922.
Gerent: Fr. Mercina.

Gradsko poglavarstvo v Požegi.
Št. 62/1922. Predmet: Popolnje mesta upravitelja mestne elektrarne.

Natečaj.
Po zaključku skupščine mestnega zastopstva v Požegi od 12. novembra 1921 št. 323 sj. razpisuje se natečaj za popolnjenje mesta
upravitelja mestne elektrarne
v Požegi v IX. činovnem razredu 4. plačilnega razreda z letno plačo 2800 dinarjev er pripadajočim osebnim dodatkom 600/2 dinarjev in 50 para in družinskim dodatkom za vsakega člana s 3 dinarji dnevno.
Prosilci za to mesto imajo biti sposobni kot strojni inženjeri in elektro- tehnik.
Nameč-nje na razpisano mesto je v začasnem svojstvu na eno leto dni. Ako se pokaže v začasnem svojstvu nameščen ta čas sposobnim in mar- livim ter ne bode niti sicer ta čas proti njemu nič predižalo, ga r. otudi me- tno zastopstvo v definitivnem svojstvu, ter dalje napreduje v smislu propisna avtomatskim potem.
Kompetentni se morajo iskazati o položenih izpitih za strojarsko-inženjer- sko in elektrotehniško stroko.
Rok natečaja se ustanovljuje vključivo do 1. marca 1922 ter se prošnje imajo pr. dati najkasneje do 12. opoldne rečenega dne v uradniščni mestnega poglavarstva, ker se na kasnejše dole prošnje nikakor ne bo oziralo.
Prošnje propisno kolekovane se imajo obložiti s temile spričevali:
1. Kratnim odnosno rojstnim listom.
2. Svjedočbo o obiteljskem stanju, (neoženjen, oženjen, z otroki ali brez njih)
3. Svjedočbo o prisojnosti.
4. Svjedočbo uradnega zdravnika o zdravstvenem stanju.
5. Svjedočbo o lepem ponašanju.
6. Svjedočbami o položenih izpitih za strojarsko-inženjerško in elektro- tehniško stroko.
7. Dosedanjimi dekreti o imenovanju (za one, ki so že v javni službi).
Prosilci, ki so se v javni službi, naj svoje prošnje vložijo potem svojih pristojnih obasti.
V Požegi, dne 3. januarja 1922.
Župan: Kovačević, v. r.

Ze ineratni del odgovoren Valentin Kopitar.